

Aan de minister voor Rechtsbescherming
De heer F.M. Weerwind
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum 6 januari 2023
E-mail advies@rsj.nl Ons kenmerk 4361830
Onderwerp Advies Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie

Geachte heer Weerwind,

Op 6 december 2022 ontving de Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna: RSJ) het verzoek om advies over de voorgenomen wetswijziging van de Penitentiaire beginselenwet (hierna: Pbw).

Het voorstel ziet op de aanpassing van een aantal bestaande artikelen en op de toevoeging van nieuwe artikelen en heeft tot doel het toezicht op gedetineerden waarvan een ernstige gevaarzetting uitgaat te versterken. Met de wijziging van de Pbw wordt een bevelsbevoegdheid voor de minister gecreëerd waarmee hij een gedetineerde verder kan onderwerpen aan vergaande beperkingen in diens communicatie. Daarnaast wordt met de wijziging geregeld dat op het contact tussen een gedetineerde die in de extra beveiligde inrichting (hierna: EBI) of op een afdeling voor intensief toezicht (hierna: AIT) verblijft en diens raadsman visueel toezicht wordt gehouden. Tot slot strekt de voorgestelde wijziging tot beperking van het aantal raadslieden waarmee de gedetineerde in de EBI of op een AIT contact mag hebben tot twee.

In dit advies wordt kort de aanleiding voor de wijziging van de Pbw geschetst, vervolgens maakt de RSJ enkele algemene opmerkingen waarna een aantal inhoudelijke punten van de wijziging worden besproken. Het advies wordt afgesloten met enkele aanbevelingen.

1. Aanleiding

Met de voorgenomen wijziging wordt beoogd het toezicht op gedetineerden waarvan een ernstige gevaarstelling voor de samenleving uitgaat te versterken. Dit houdt verband met de steeds harder wordende en nietsontziende (drugs)criminaliteit waarmee de Nederlandse samenleving de laatste jaren wordt geconfronteerd. Het gevangeniswezen heeft hierdoor te maken met gedetineerden die grote macht en veel middelen tot hun beschikking hebben en die daardoor vanuit de penitentiare inrichting (hierna: PI) hun criminele handelen kunnen voortzetten. Ten aanzien van die specifieke 'buitencategorie' gedetineerden zijn extra maatregelen nodig om voortzetting van dit crimineel handelen vanuit de PI tegen te gaan.¹

2. Algemene opmerkingen

Voorafgaand aan onderhavig advies heeft de RSJ de minister op 4 november 2022 geadviseerd over de voorgenomen wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: Rspog) en de vaststelling van de Regeling model huisregels EBI.² Het stemt de RSJ positief dat doorwerking van aanbevelingen uit dat advies te zien is in het onderhavige wetsvoorstel met betrekking tot de Pbw en de bijbehorende de Memorie van Toelichting (hierna: MvT). Zoals de RSJ in dit eerdere advies reeds stelde, erkent de RSJ de noodzaak om ter bescherming van de samenleving aan gedetineerden tijdelijk extra en ingrijpende maatregelen te kunnen opleggen.³

Verder is de RSJ verheugd te zien dat bij de totstandkoming van het wetsvoorstel ruim aandacht is besteed aan de mensenrechten die volgen uit het EVRM en aan de rechtsbeginselen voortvloeiend uit de Pbw.⁴ Dit geldt niet alleen ten aanzien van de bevelsbevoegdheid en de gevolgen daarvan, maar ook ten aanzien van het visueel toezicht op het contact tussen de gedetineerde en diens raadsman alsook de beperking van het aantal raadslieden waarmee de gedetineerde op de AIT of in de EBI contact mag hebben. De RSJ kan zich, gezien het doel van de maatregelen om de veiligheid buiten de PI te waarborgen, vinden in de mogelijkheid dat beperkingen middels een bevel aan gedetineerden kunnen worden opgelegd. Hierbij merkt de RSJ op dat uitdrukkelijk een individuele beoordeling moet worden gemaakt of de hier bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn en dat geen sprake mag zijn van min of meer generieke maatregelen voor bepaalde categorieën gedetineerden.

De professionele ruimte en bevoegdheden van de PI-directeur voor het waarborgen van de interne veiligheid binnen de PI vormen voor de RSJ de basis van het veiligheidsconcept, waarbij extra maatregelen van de zijde van de minister noodzakelijk kunnen zijn vanwege de veiligheid in de samenleving. Dat de bevelsbevoegdheid van de minister de bevoegdheden van de directeur onverlet laat, stemt dan ook positief. De RSJ hecht grote waarde aan een goede afstemming tussen de bevoegdheden van beiden, omdat de interne en externe veiligheid op elkaar van invloed kunnen zijn.

---

¹ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiare beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 1.

² *Advies Wijziging Rspog en vaststelling Regeling model huisregels EBI*, RSJ: Den Haag 2022.

³ *Advies Wijziging Rspog en vaststelling Regeling model huisregels EBI*, RSJ: Den Haag 2022, p. 2.

⁴ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiare beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 10-13.

Hoewel de RSJ zich in de grote lijnen van het wetsvoorstel kan vinden, worden hierna nog enkele opmerkingen gemaakt ten aanzien van de bevelsbevoegdheid en de beperkingen in het contact met raadslieden.

3. Inhoud wijziging

3.1. De bevelsbevoegdheid

Invulling bevelsbevoegdheid

Uit de voorgestelde wettekst en de MvT wordt niet duidelijk of de minister de bevoegdheid zelf gaat vervullen of dat hij hiervoor een ambtenaar of dienst binnen zijn organisatie mandateert. De RSJ gaat ervan uit dat het opleggen van beperkingen onder de bevelsbevoegdheid slechts in zeer uitzonderlijke situaties gebeurt. Hoewel de RSJ zich op het standpunt stelt dat de minister zich niet op individueel niveau met detentiezaken moet inlaten, is de RSJ van oordeel dat gezien het uitzonderlijke karakter van de bevoegdheid, de ingrijpende gevolgen van de beperkingen en de zwaarte van de beslissingen, de uitvoering van de bevoegdheid op het juiste niveau dient te worden belegd en niet kan worden gemandateerd. De minister dient naar het oordeel van de RSJ zelf de beslissing te nemen op grond van zijn bevelsbevoegdheid.

De RSJ wordt in deze overtuiging gesterkt, doordat ook de (vertrouwelijke) informatie op de juiste wijze dient te worden gewogen. Dit kan niet zonder meer bij een ambtenaar, zoals de selectiefunctionaris, worden belegd. De verantwoordelijkheid om op basis van die (vertrouwelijke) informatie al dan niet dergelijke ingrijpende beperkingen op te leggen, is te groot om die 'lager' te beleggen. De RSJ adviseert in het verlengde hiervan dat het Openbaar Ministerie of de inlichtingendienst waarvan de informatie afkomstig is, naast de informatieverstrekking ook een met redenen omkleed advies aan de minister uitbrengt.

Verder ziet de RSJ graag dat de minister zich controleerbaar opstelt en jaarlijks aan de Tweede Kamer rapporteert over het aantal gevallen waarin hij van zijn bevelsbevoegdheid gebruik heeft gemaakt met daarbij de aard van de opgelegde beperking(en). Op die manier kan de Tweede Kamer controleren of de minister met de gewenste terughoudendheid van zijn bevoegdheid gebruik maakt.

Beperken tot gedetineerden in de EBI

Hoewel dit niet als zodanig in het wetsvoorstel wordt geëxpliciteerd, wordt in de MvT gespecificeerd dat een bevel kan worden opgelegd aan gedetineerden die in de EBI of op een AIT verblijven.⁵ Ten aanzien van die tweede groep gedetineerden heeft de RSJ een tweeledig bezwaar.

In de eerste plaats gaat de RSJ, zoals gezegd, uit van toepassing van de bevoegdheid in zeer uitzonderlijke gevallen. Uit de MvT blijkt dat de minister ervan uitgaat dat hij in de regel van zijn bevoegdheid gebruik maakt ten aanzien van de gedetineerden die in de EBI

---

⁵ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 16.

verblijven.⁶ Met de toevoeging van de d-grond aan de Rspog, zijn de personen aan wie beperkingen kunnen worden opgelegd ook in de EBI te plaatsen. De overtuiging dat van de bevoegdheid met terughoudendheid gebruik wordt gemaakt, wordt afgezwakt als ook gedetineerden op een AIT beperkingen opgelegd kunnen krijgen. Daarnaast mag men verwachten dat als van een gedetineerde een dergelijke dreiging uitgaat en vergaande beperkingen noodzakelijk zijn, deze gedetineerde reeds in de EBI verblijft.

Het tweede bezwaar dat de RSJ heeft tegen toepasbaarheid van de bevelsbevoegdheid ten aanzien van gedetineerden die op een AIT verblijven, is dat voor een verblijf op een AIT (nog) geen wettelijke in- en uitstroomcriteria zijn vastgelegd.⁷ Een AIT is een reguliere afdeling op een normaal beveiligd niveau, die binnen enkele PI's is opgericht. De directeuren van deze PI's kunnen een gedetineerde in het kader van interne differentiatie op deze kleinere afdeling met meer toezicht plaatsen als zij daartoe aanleiding zien. Formele criteria voor plaatsing ontbreken en er vindt geen periodieke toetsing plaats, waardoor feitelijk iedere gedetineerde op een AIT kan worden geplaatst. Ook is het hierdoor voor de gedetineerde op een AIT onduidelijk hoe en wanneer hij van de AIT af kan. Vanwege de afwezigheid van toetsbare wettelijke normen is de RSJ van oordeel dat de bevelsbevoegdheid van de minister niet zou mogen gelden voor de gedetineerden op een AIT. De RSJ adviseert om die redenen de bevelsbevoegdheid slechts van toepassing te laten zijn ten aanzien van de gedetineerden die in de EBI verblijven.

Sociale isolatie en duur van het bevel

In artikel 40b, eerste lid, onder a en b van de Pbw wordt bepaald aan wie een bevel beperkingen kan worden opgelegd. Met het wetsvoorstel kan de gedetineerde voor de duur van maximaal twaalf maanden vergaand sociaal worden geïsoleerd en voor maximaal drie maanden worden uitgesloten van alle contacten met de buitenwereld.⁸

Terecht wordt in de MvT opgemerkt dat de vergaande sociale isolatie niet leidt en ook niet mag leiden tot een absolute sociale isolatie en dat de duur van de beperkingen bovendien beperkt is. Echter, de termijn kan worden verlengd, zonder dat een begrenzing aan deze verlenging is aangegeven. Tijdens de periode van isolatie kan de gedetineerde niet of nauwelijks positieve gedragsverandering laten zien en aantonen dat de omstandigheden in positieve zin zijn veranderd terwijl sociale isolatie wel negatieve effecten heeft op het functioneren en welbevinden van een gedetineerde.⁹ Dit kan ertoe leiden dat de periode van isolatie steeds wordt verlengd zonder dat de gedetineerde op de actuele situatie invloed kan hebben. Daarmee bestaat de mogelijkheid dat een situatie ontstaat die niet langer als humaan kan worden gekwalificeerd. De RSJ zet verder vraagtekens bij de verhouding tussen het preventieve karakter van voornoemde wettelijke bepaling en de eis tot nieuwe feiten en omstandigheden die nodig zijn voor wijziging of intrekking van het bevel ex artikel 40c, derde lid, van de Pbw.

---

⁶ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 3.

⁷ B.V.G Eggen e.a. (red.), *Bijzonderheden in het strafrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2022/21.

⁸ Art. 40b lid 5 Pbw.

⁹ In het reeds aangekondigde ongevraagde advies over (zware) beveiliging in detentie dat in het eerste kwartaal van 2023 wordt uitgebracht, wordt nader op de gevolgen van langdurige (isolatie in) detentie ingegaan.

Ten aanzien van de toepassing van de termijnen merkt de RSJ het volgende op. In het wetsvoorstel wordt gesproken over een termijn van drie maanden bij beperking van alle contacten met de buitenwereld. Hierin kan worden gelezen, dat het bevel in dat geval de onderdelen d, e, f en g inhoudt. In de MvT wordt echter gesteld dat een termijn van drie maanden van toepassing is indien de gedetineerde alleen nog contact kan hebben met geprivilegieerde personen,¹⁰ hiermee zou sprake zijn van een bevel dat de onderdelen a tot en met h omvat. Op dit punt lijkt een discrepantie te bestaan tussen de voorgestelde wettekst en de MvT. Het wordt de RSJ dan ook niet duidelijk welke termijn wanneer geldt. Bovendien is het verschil van beide gestelde termijnen erg groot. De zwaarte van de beperkingen rechtvaardigt een korte toetsingstermijn, ook als slechts één beperking middels een bevel wordt opgelegd. De RSJ adviseert daarom toepassing van de termijnen te concretiseren en de termijn van twaalf maanden in te korten.

Betekenisvolle communicatie en bescherming tegen druk, dwang of dreiging

In de MvT is breed uiteengezet waarom bij toepassing van alle beperkingen die onder een bevel mogelijk zijn nog altijd geen sprake is van absolute, maar van relatieve isolatie. Verder wordt onder meer aangevoerd dat de toegang voor de gedetineerde tot medische hulpverlening en een betekenisvolle communicatie met PI-personeel het relatieve sociale isolement verzachten.¹¹ Een betekenisvolle communicatie is vanuit humane bejegening en resocialisatieperspectief van groot belang, omdat dat juist de ingeperkte interactie met de buitenwereld deels kan compenseren. Niet duidelijk wordt wat betekenisvolle communicatie tussen de gedetineerde en het PI-personeel inhoudt en hoe dit wordt gewaarborgd. De RSJ acht het daarom van belang dat de betekenis hiervan wordt geëxpliciteerd.

Geestelijk verzorgers vervullen een belangrijke rol binnen het detentiewezen. In de MvT wordt gesteld dat de aan beperkingen onderworpen gedetineerde toegang blijft behouden tot medische zorgverlening.¹² Over de geestelijk verzorgers wordt echter niet gesproken. Juist voor gedetineerden in (relatieve) isolatie is het goed denkbaar dat zij grote steun vinden bij een geestelijk verzorger als 'veilige haven binnen de PI' vanwege de geboden geheimhouding en kan dit contact onderdeel zijn van betekenisvolle communicatie. De RSJ stelt zich op het standpunt dat voor de aan beperkingen onderworpen gedetineerde het contact met een geestelijk verzorger – van de denominatie van diens keuze – dient te worden gewaarborgd.

De RSJ maakt ten aanzien van zowel het contact met medische hulpverlening als de geestelijke verzorging de kanttekening dat moet worden voorkomen dat op hen druk, dwang of dreiging van de zijde van de gedetineerde wordt uitgeoefend. De RSJ adviseert daarom het visueel toezicht – zoals omschreven in artikel 38, achtste lid, van de Pbw – in het contact met de raadslieden, ook voor deze contacten te laten gelden, niet vanwege twijfel aan de integriteit van de geestelijke verzorgers en medische hulpverleners maar juist ter bescherming van deze functionarissen. Een andere optie waarbinnen de

¹⁰ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 17.

¹¹ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 6.

¹² Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 12.

veiligheid van de geestelijk verzorger en de medisch hulpverlener wordt gewaarborgd, is het contact altijd met twee geestelijk verzorgers of medische hulpverleners te laten plaatsvinden.

3.2. *De rechtsbescherming*

In lijn met overige bepalingen in de Pbw kan de gedetineerde tegen een bevel bezwaar maken bij de minister en vervolgens in beroep gaan bij de Afdeling rechtspraak van de RSJ.¹³ Hoewel de uitvoerbaarheidsvraag van deze nieuwe taak niet bij de Afdeling advisering, maar bij de Afdeling rechtspraak van de RSJ is neergelegd, worden in dit advies toch ook enkele opmerkingen gemaakt.

De aanwijzing van de Afdeling rechtspraak van de RSJ als beroepsinstantie is niet opmerkelijk. De voorgestelde maximale beoordelingstermijn van slechts zes weken is echter erg kort. Daarbij komt dat de Afdeling rechtspraak van de RSJ met deze nieuwe taak ook een nieuwe bevoegdheid krijgt toegewezen en wel die van artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).¹⁴ Binnen deze bevoegdheid kan de RSJ op verzoek van één der partijen oordelen dat – in tegenstelling tot het *equality of arms* beginsel in het strafprocesrecht en artikel 65, derde lid, van de Pbw – stukken waarvan de bron of de inhoud wegens veiligheidsoverwegingen niet mogen worden prijsgegeven geheim blijven, terwijl de RSJ als beroepsrechter deze stukken wel in de beslissing laat meewegen.¹⁵ Gevolg van deze bevoegdheid is dat voor de inhoudelijke behandeling van een beroepszaak eerst een 'geheimhoudingskamer' de stukken dient te beoordelen op de geoorlooftheid van het geheimhouden van de stukken. Pas nadat die beslissing is genomen, kan de zaak inhoudelijk worden behandeld.¹⁶

Hoewel de RSJ pleit voor snelle behandeling van beroepen van gedetineerden, moeten in de wet gestelde termijnen wel haalbaar en realistisch zijn in de uitvoering.

3.3. *De beperkingen in het contact met raadslieden*

In artikel 38, zevende lid, van de Pbw wordt bepaald dat op gedetineerden die in de EBI of op een AIT verblijven visueel toezicht wordt gehouden tijdens hun contact met hun raadsman. Voorts wordt ten aanzien van diezelfde gedetineerden in artikel 40a van de Pbw bepaald dat zij vanuit de PI met (slechts) twee raadslieden contact mogen hebben. Hoewel niet kan worden ontkend dat de beperkingen van ingrijpende aard zijn, is de RSJ van oordeel dat de maatregelen geen inbreuk maken op het recht van vrije advocaatkeuze. De gedetineerde is immers nog altijd in de gelegenheid zijn eigen raadslieden te kiezen. Slechts indien hij ervoor kiest zich door meer dan twee raadslieden te laten bijstaan zolang hij in de EBI verblijft, heeft hij tot hen beperkt toegang. Ook leest de RSJ geen wantrouwen jegens de advocatuur in de voorgestelde wijziging, maar juist opties om niet alleen de veiligheid buiten de PI te waarborgen, maar ook de veiligheid van de raadslieden.

---

¹³ Art. 73 lid 5 Pbw.

¹⁴ Art. 73 lid 5 Pbw.

¹⁵ Art. 8:29 lid 3 Awb.

¹⁶ Art. 8:29 lid 5 Awb.

Onder 3.2. van dit briefadvies bepleitte de RSJ al de bevelsbevoegdheid alleen van toepassing te laten zijn op gedetineerden die in de EBI verblijven. Ook ten aanzien van de beperkingen in het contact met de raadslieden stelt de RSJ zich op dit standpunt. Dit is gelegen in het ontbreken van wettelijke in- en uitstroomcriteria voor een verblijf op de AIT, hierdoor is de doelgroep niet specifiek genoeg om ingrijpende beperkingen in het vertrouwelijke contact met raadslieden te beperken.

Verder is de RSJ van oordeel dat, hoewel de beperkingen in het contact ingrijpend zijn, deze wel gerechtvaardigd kunnen worden ten aanzien van gedetineerden die op de c-¹⁷ dan wel op de d-grond¹⁸ in de EBI verblijven. Deze gedetineerden verblijven immers in de EBI vanwege hun aanhoudende criminele handelen of vanwege het gemeengevaar dat van hen uitgaat als gevolg van hun positie binnen een criminele organisatie. Het gevaar dat van hen uitgaat, kan de ingrijpende beperkingen in het contact rechtvaardigen. De RSJ adviseert dan ook om die redenen de beperkingen in het contact met raadslieden slechts van toepassing te laten zijn ten aanzien van de gedetineerden die op de c- of de d-grond in de EBI verblijven.

Verder merkt de RSJ op dat de directeur ex artikel 40a, zesde lid, van de Pbw de bevoegdheid krijgt om op verzoekschriften te beslissen in het geval de gedetineerde een andere rechtsbijstandverlener nodig heeft in andere zaken dan zijn strafzaak.¹⁹ De RSJ zet vraagtekens bij deze bevoegdheid aan de directeur, omdat niet van de PI-directeur kan worden verwacht dat hij dergelijke verzoeken altijd op inhoud kan beoordelen. Naar het oordeel van de RSJ kan dit worden ondervangen door de Dekan van de Nederlandse Orde van Advocaten zo nodig advies aan de directeur te laten uitbrengen voordat hij op het verzoekschrift beslist.

3.4. Tekstuele opmerkingen

In de voorgestelde wettekst wordt in het eerste lid van artikel 40b van de Pbw bepaald dat 'de gedetineerde' aan beperkingen kan worden onderworpen. In tegenstelling tot de voorgestelde formulering van artikel 40a, eerste lid, van de Pbw is deze formulering te algemeen van aard. De RSJ veronderstelt dat in artikel 40b, eerste lid, van de Pbw dezelfde specificatie geldt als in artikel 40a, eerste lid, van de Pbw. Deze specificatie dient aan de beschrijving van het artikel te worden toegevoegd. Voor de volledigheid zij nogmaals opgemerkt dat de RSJ van mening is dat de voorgestelde wijzigingen geen betrekking zouden moeten hebben op gedetineerden geplaatst in de AIT.

Verder staat in de eerste zin van artikel 40b, tweede lid van de Pbw: 'Een gevaar bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, ...'. De RSJ veronderstelt dat wordt bedoeld 'Een gevaar bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, ...'.

---

¹⁷ Art. 6 lid 1 sub c Rspog.

¹⁸ Art. 6 lid 1 sub d Rspog.

¹⁹ Memorie van Toelichting bij de Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie, p. 9-10.

Tot slot staat in de voorgestelde wettekst in artikel 40b, derde lid, onder g van de Pbw: 'een beperking of uitsluiting van het onderhouden van contacten met de media en het toezicht daarop, ...'. De RSJ veronderstelt dat de minister bedoelt – analoog aan artikel 40b, derde lid, onder f van de Pbw – dat het toezicht daarop geïntensiveerd dient te worden, zodat het onderdeel komt te luiden: 'een beperking of uitsluiting van het onderhouden van contacten met de media en het intensiveren van toezicht daarop, ...'.

4. Aanbevelingen

Naar aanleiding van het voornoemde, komt de RSJ tot de volgende aanbevelingen:

- Leg de beslissing tot oplegging van het bevel beperkingen bij de minister zelf;
- De informatieverstrekker dient naast het verstrekken van de informatie ook een advies aan de minister uit te brengen over de al dan niet te nemen maatregelen;
- Rapporteer jaarlijks over het aantal en de aard van de bevelen aan de Tweede Kamer;
- Beperk de toepasbaarheid van de bevelsbevoegdheid tot de gedetineerden in de EBI;
- Concretiseer de toepassing van de termijnen voor een bevel beperking en verkort de termijn van twaalf maanden;
- Expliciteer wat betekenisvolle communicatie met het PI-personeel inhoudt en hoe dit wordt gewaarborgd;
- Zorg voor blijvende toegang tot geestelijke verzorging voor gedetineerden die aan een bevel beperking zijn onderworpen;
- Draag zorg voor de veiligheid van de geestelijk verzorger en ander hulpverlenend personeel in de PI door ook op die contacten visueel toezicht te houden of hen slechts in tweetallen hun werk te laten uitvoeren;
- Beperk de toepassing van de beperkingen in het contact met raadslieden tot gedetineerden die op de c- of de d-grond in de EBI verblijven.
- Laat de Deken zo nodig advies uitbrengen aan de directeur indien sprake is van artikel 40a, zesde lid, van de Pbw.
- Pas de tekst van het wetsvoorstel aan op de hiervoor aangegeven punten.

De RSJ is, indien hieraan behoefte bestaat, uiteraard graag bereid dit advies nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens de Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming

Han Moraal
Algemeen voorzitter

